

seposuisse graues uacuaque agitasse remissos
 cum Iunone iocos et 'maior uestra profecto est
 quam quae contingit maribus' dixisse 'uoluptas'.
 illa negat. placuit quae sit sententia docti
 quaerere Tiresiae; Venus huic erat utraque nota.
 nam duo magnorum uiridi coeuntia silua
 corpora serpentum baculi uiolauerat ictu
 deque uiro factus (mirabile!) femina septem
 egerat autumnos; octauo rursus eosdem
 uidit et 'est uestrae si tanta potentia plagae'
 dixit 'ut auctoris sortem in contraria mutet,
 nunc quoque uos feriam.' percussis anguibus isdem
 forma prior rediit genetiuaque uenit imago.
 arbiter hic igitur sumptus de lite iocosa
 dicta Iouis firmat; grauius Saturnia iusto
 nec pro materia fertur doluisse suique
 iudicis aeterna damnauit lumina nocte.
 at pater omnipotens (neque enim licet irrita cuiquam
 facta dei fecisse deo) pro lumine adempto
 scire futura dedit poenamque leuauit honore.

Ille per Aonias fama celeerrimus urbes
 inreprehensa dabat populo responsa petenti;
 prima fide uocisque ratae temptamina sumpsit
 caerulea Liriope, quam quondam flumine curuo
 implicuit clausaeque suis Cephisos in undis
 uim tulit. enixa est utero pulcherrima pleno
 infantem nymphae, iam tum qui posset amari,
 Narcissumque uocat. de quo consultus, an esset

319-46 HEMNU BF⁴GLP

331 uenit] rursus *Heinsius* 341 fide *EM^cU^cB^cG*, *Priscianus* 7.
 93: -ei *HM^{ac}(N^{ac})B^{ac}L*: -em *M^{2v}U^{ac}N^cF⁴P* rat(a)e 5, *Priscianus*:
 dat- Ω 345 infantem, nymphis *M^c* χ

tempora maturaue uisurus longa senectae,
 fatidicus uates 'si se non nouerit' inquit.
 uana diu uisa est uox auguris; exitus illam
 resque probat letique genus nouitasque furoris.

320
 325
 329
 335
 340
 345

Namque ter ad quinos unum Cephisius annum
 addiderat poteratque puer iuuensisque uideri.
 multi illum iuuenes, multae cupiere puellae;
 sed (fuit in tenera tam dura superbia forma)
 nulli illum iuuenes, nullae tetigere puellae.

350

aspicit hunc trepidos agitantem in retia ceruos
 uocalis nymphæ, quae nec reticere loquenti
 nec prior ipsa loqui didicit, resonabilis Echo.
 corpus adhuc Echo, non uox erat, et tamen usum
 garrula non aliud quam nunc habet oris habebat,

355

reddere de multis ut uerba nouissima posset.
 fecerat hoc Iuno quia cum deprendere posset
 sub Ioue saepe suo nymphas in monte iacentes,
 illa deam longo prudens sermone tenebat

360

dum fugerent nymphæ. postquam hoc Saturnia

365

sensit,
 'huius' ait 'linguae, qua sum delusa, potestas
 parua tibi dabitur uocisque breuissimus usus',
 reque minas firmat; tantum haec in fine loquendi
 ingeminat uoces auditaque uerba reportat.
 ergo ubi Narcissum per deuia rura uagantem
 uidit et incaluit, sequitur uestigia furtim
 quoque magis sequitur, flamma propiore calescit,
 non aliter quam cum summis circumlita taedis

370

347-73 HEMNU BF⁴GLP

351 namque ter] nam quat- *M^{2v} BGP*: iam q- *U^cF⁴* ϕ : iamque ter χ
 annos *U BGLP* 358 prior (cf. 1. 385, *Am. 3. 1. 15, Her. 12. 72*)]
 prius *EM* 362 posset] uellet χ (*cont. Housman*) 363 sub]
 cum *l⁵* χ *decentius, sed cf. 4. 260* 365 hoc om. *EM^{ac}*: *h(a)ec*
 (*M^{2v}*) ϕ 366 delusa] *decepta P²* ϕ 368 tantum *L* (*cont. Bothe*): tamen Ω

admotas rapiunt uiuacia sulphura flamas.
o quotiens uoluit blandis accedere dictis
et molles adhibere preces! natura repugnat
nec sinit incipiat; sed, quod sinit, illa parata est
exspectare sonos, ad quos sua uerba remittat.
forte puer comitum seductus ab agmine fido
dixerat 'ecquis adest?' et 'adest' responderat Echo. 380
hic stupet, utque aciem partes dimittit in omnes,
uoce 'ueni' magna clamat; uocat illa uocantem.
respicit et rursus nullo ueniente 'quid' inquit
'me fugis?' et totidem quot dixit uerba recepit.
perstat et alternae deceptus imagine uocis
'huc coeamus' ait, nullique libentius umquam
responsura sono 'coeamus' rettulit Echo
et uerbis fauet ipsa suis egressaque silua
ibat ut iniceret sperato bracchia collo.
ille fugit fugiensque 'manus complexibus aufer;
ante' ait 'emoriar, quam sit tibi copia nostri.'
rettulit illa nihil nisi 'sit tibi copia nostri.'
spreta latet siluis pudibundaque frondibus ora
protegit et solis ex illo uiuit in antris.
sed tamen haeret amor crescitque dolore repulsae; 395
attenuant uigiles corpus miserabile curiae
adducitque cutem macies et in aera sucus
corporis omnis abit. uox tantum atque ossa
supersunt:
uox manet; ossa ferunt lapidis traxisse figuram.

374-99 HEMNU BF⁴GLP

374 admotas . . . flamas] -a . . . -a H (-a . . . -ae) (E^{ac})M^{ac}: -am . . .
-am P rapiunt] rapuit HEM: cap- P 380 ecquis] et q. EM P²:
h(a)ec q. NU F⁴L 381 utque EM: atque Ω dimittit Δ: -mis- H Σ
382 clamat magna P 390 aufer Heinsius: aufert Ω
396 attenuant ϕ (cf. 489 *infra*): et t. Ω (ext- s, cf. 5. 429)

375

[inde latet siluis nulloque in monte uidetur, 400
omnibus auditur; sonus est qui uiuit in illa.]

385

Sic hanc, sic alias undis aut montibus ortas
luserat hic nymphas, sic coetus ante uiriles.
inde manus aliquis despectus ad aethera tollens
'sic amet ipse licet, sic non potiatur amato'
dixerat: adsensit precibus Rhamnusia iustis.
fons erat inlimis, nitidis argenteus undis,
quem neque pastores neque pastae monte capellae
contigerant aliudque pecus, quem nulla uolucris
nec fera turbarat nec lapsus ab arbore ramus;
gramen erat circa quod proximus umor alebat,
siluaque sole locum passura tepescere nullo.
hic puer et studio uenandi lassus et aestu
procubuit faciemque loci fontemque secutus;
[dumque sitim sedare cupit, sitis altera creuit,] 415
dumque bibit, uisae correptus imagine formae
[spem sine corpore amat, corpus putat esse quod
unda est.]

390

adstupet ipse sibi uultuque immotus eodem
haeret, ut e Paro formatum marmore signum.
spectat humi positus geminum, sua lumina, sidus 420
et dignos Baccho, dignos et Apolline crines
impubesque genas et eburnea colla decusque
oris et in niueo mixtum candore ruborem,
cunctaque miratur, quibus est mirabilis ipse.
se cupit imprudens et qui probat ipse probatur, 425
dumque petit petitur, pariterque accendit et ardet.

400-26 HEMNU BF⁴GLP

400-1 del. Heinsius 405 licet an sanum nescio; fort. precor?
sic non] sic et Kovacs 415, 417 del. Merkel 417 spem] rem h^g
χ (Heinsius) 418 ad/astupet] at st-
HΜ^{2c}N L^c: ac st- M^{2c} F⁴ ϕ: et st- v^cw 420 sua Δ: ceu Σ
421 dignos¹ (-as H)] digitos BF⁴GL 421 dignos² (-as H)] digitos U^{2c} af
426 incendit (P^{2c}) ϕ

inrita fallaci quotiens dedit oscula fonti!
in mediis quotiens uisum captantia collum
bracchia mersit aquis nec se deprendit in illis!
quid uideat nescit, sed quod uidet uritur illo
atque oculos idem qui decipit incitat error.
credule, quid frustra simulacra fugacia captas?
quod petis est nusquam; quod amas, auertere, perdes.
ista repercuise quam cernis imaginis umbra est.
nil habet ista sui; tecum uenitque manetque,
tecum discedet—si tu discedere possis.

Non illum Cereris, non illum cura quietis
abstrahere inde potest, sed opaca fusus in herba
spectat inexpleto mendacem lumine formam
perque oculos perit ipse suos; paulumque leuatus,
ad circumstantes tendens sua bracchia siluas
'ecquis, io siluae, crudelius' inquit 'amauit?
scitis enim et multis latebra opportuna fuitis.
ecquem, cum uestrae tot agantur saecula uitae,
qui sic tabuerit, longo meministis in aevo?
et placet et uideo, sed quod uideoque placetque
non tamen inuenio.' (tantus tenet error amantem!)
'quoque magis doleam, nec nos mare separat ingens
nec uia nec montes nec clausis moenia portis;
exigua prohibemur aqua. cupit ipse teneri;
nam quotiens liquidis porrexiimus oscula lymphis,

427-51 HEMNU BF⁴GLP

428-9 medias . . . aquas BGLP 430 uidet . . . illo] uideatur in
illo est P U: uidetur in illis H (*ut uid.*) 430 uidet . . . illo] uideatur in
436 posses BF⁴ 438 abstrahere] extr- P 433 aduertere LP^c
leuatus] -tos H: -ta EM: -tas (*uel -tis*) P 440 ipse] ille P
en q. h x: h(a)ec q. φ: nec q. H: heu q. M^{2v}Z F⁴ h^v 442 ecquis] et q. EM L:
B^cGP: haec q. H: et q. Δ F⁴L: en q. δ h^v n^v 447 dist. Kenney 1970
449 clausis nec BG

hic totiens ad me resupino nititur ore.
posse putas tangi; minimum est quod amantibus
obstat.

quisquis es, huc exi! quid me, puer unice, fallis
quoue petitus abis? certe nec forma nec aetas
est mea, quam fugias; et amarunt me quoque
nymphae.

spem mihi nescioquam uultu promittis amico,
cumque ego porrexii tibi bracchia, porrigit ulro;
cum risi, adrides; lacrimas quoque saepe notaui
me lacrimante tuas; nutu quoque signa remittis
et, quantum motu formosi suspicor oris,
uerba refers aures non peruenientia nostras.
iste ego sum! sensi, nec mea fallit imago.

uror amore mei, flamas moueoque feroque. 464
quid faciam? roger anne rogem? quid deinde rogabo?
quod cupio mecum est; inopem me copia fecit.
o utinam a nostro secedere corpore possem!
uotum in amante nouum: uellem quod amamus

abesset.
iamque dolor uires adimit nec tempora uitae
longa meae superant primoque extinguor in aevo. 470
nec mihi mors grauis est posituro morte dolores;
hic qui diligitur uellem diuturnior esset.
nunc duo concordes anima moriemur in una.'

Dixit et ad faciem rediit male sanus eandem
et lacrimis turbauit aquas, obscuraque moto
reddita forma lacu est. quam cum uidisset abire,
'quo refugis? remane nec me, crudelis, amantem
desere,' clamauit; 'liceat quod tangere non est

452-78 HEMNU BF⁴GLP

456 quam] quem EM(N^{ac}): quaem H 463 iste] ille N P^{2m}: ipse
x: in te L^c x 467 a om. H BGL^{ac}P

aspicere et misero praebere alimenta furori.'
dumque dolet, summa uestem deduxit ab ora
nudaque marmoreis percussit pectora palmis.
pectora traxerunt roseum percussa ruborem,
non aliter quam poma solent, quae candida parte,
parte rubent, aut ut uariis solet uua racemis
ducere purpureum nondum matura colorem.
quae simul aspexit liquefacta rursus in unda,
non tulit ulterius sed, ut intabescere flauae
igne leui cerae matutinaeque pruinae
sole tepente solent, sic attenuatus amore
liquitur et tecto paulatim carpitur igni.
et neque iam color est mixto candore rubori
nec uigor et uires et quae modo uisa placebant
nec corpus remanet, quondam quod amauerat Echo.
quae tamen ut uidit, quamuis irata memorque
indoluit, quotiensque puer miserabilis 'eheu!'
dixerat, haec resonis iterabat uocibus 'eheu!'
cumque suos manibus percusserat ille lacertos,
haec quoque reddebat sonitum plangoris eundem.
ultima uox solitam fuit haec spectantis in undam:
'heu frustra dilecte puer!' totidemque remisit
uerba locus, dictoque 'uale' 'uale' inquit et Echo.
ille caput uiridi fessum submisit in herba;
lumina mors clausit domini mirantia formam.
(tum quoque se, postquam est inferna sede receptus,

479-504 HEMNU BF⁴GLP

480 summa . . . ora χ: -o . . . ore Ω uestem deduxit] u. red- *H P^c*:
uestemque r. *BF⁴G*: uestem did- *Kenney (CQ, n.s. 8 [1958], 56)*
483 roseum *E* (rostum) *M*: tenuem Ω 485 colorem] rub- *U^x*
BF⁴P 487 ut intabescere] uti tab- *BF⁴* (ut): uti flau- *L*
495 eheu] heu heu *N^{2c}* φ: heu *F⁴L* 496 eheu] heu heu φ: heu
N^c F⁴L 503 mors] mox *M*: nox *s* (*Heinsius*)

in Stygia spectabat aqua.) planxere sorores 505
Naides et sectos fratri posuere capillos,
planixerunt Dryades; plangentibus adsonat Echo.
iamque rogum quassasque faces feretrumque
parabant:
nusquam corpus erat; croceum pro corpore florem
inueniunt foliis medium cingentibus albis. 510

Cognita res meritam uati per Achaidas urbes
attulerat famam, nomenque erat auguris ingens.
spernit Echionides tamen hunc ex omnibus unus
contemptor superum Pentheus praesagaque ridet
uerba senis tenebrasque et cladem lucis ademptae 515
obicit. ille mouens albentia tempora canis
'quam felix esses, si tu quoque luminis huius
orbus' ait 'fieres, ne Bacchica sacra uideres.
namque dies aderit, quam non procul auguror esse,
qua nouus huc ueniat, proles Semeleia, Liber; 520
quem nisi templorum fueris dignatus honore,
mille lacer spargere locis et sanguine siluas
foedabis matremque tuam matrisque sorores.
ueniet; neque enim dignabere numen honore,
meque sub his tenebris nimium uidisse quereris.' 525
talia dicentem proturbat Echione natus.

Dicta fides sequitur responsaque uatis aguntur.
Liber adest festisque fremunt ululatibus agri;
turba ruit, mixtaeque uiris matresque nurusque
uulgasque proceresque ignota ad sacra feruntur. 530

505 HEMNU BF⁴GLP 506-10 HEMN(S)U BF⁴GLP
511-30 HMN(S)U BF⁴GLP

506 posuere e χ: imp- Ω post 510 deest *E usque ad 4. 292*
511 uati] -is *M^acN^acU^acF^{4c}L* 518 ne] nec *H BGP* 519 non
M: haud *F⁴G*: iam (*U^ac*) *l₂^x*: iam haud Ω 520 ueniet *F⁴P^{2c}* φ
524 ueniet *H* (-at) *MU^c*: et u- Ω 530 uulgasque *HMN BGL*: et
uulgu *U F⁴* (*deest P mutilus*) proceresque Δ *F⁴P*: et proceres *N^c BGL*